

Trends in International Research Publications and Predatory Publishers in Thailand: Insights From SciVal Data (2020–2024)

ทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติกับแนวโน้ม Predatory Publishers ในประเทศไทยจากฐานข้อมูล Scival ช่วงปี ค.ศ. 2020–2024

Varasaya Soonthornsarathool and Kanchit Boonruang*

วรัชยา สุนทรศารทูล และ ครรชิต บุญเรือง*

Stang Mongkolsuk Library & Information Division, Faculty of Science, Mahidol University, Bangkok 10400, Thailand

งานสารสนเทศและห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร 10400 ประเทศไทย

*Corresponding author: kanchit.boo@mahidol.ac.th

Received April 23, 2025 ■ Revised July 11, 2025 ■ Accepted July 16, 2025 ■ Published August 29, 2025

Abstract

This study is quantitative research that involves data collection from the SciVal database, an analytical research intelligence tool used to assess research performance and citations. The sample for this study includes international research publications affiliated with Thailand during the period 2020-2024. This study focuses on analyzing trends in journal selection for publication and evaluating the quality of selected journals. The findings reveal that the number of international research publications from Thailand has consistently increased. According to the SciVal database, there were 22,542 publications in 2020, 25,830 in 2021, 28,992 in 2022, 27,511 in 2023, and 30,830 in 2024. Over the five-year period, Thailand produced 135,705 international research publications. Most publications appeared in subscription-based journals (67,258 articles or 49.56%), followed by Gold Open Access journals (50,067 articles or 39.89%). Hybrid Gold, Bronze, and Green Open Access formats accounted for smaller proportions. Regarding publications in journals identified as predatory publishers, a consistent presence was observed. In 2020, there were 1,518 such publications (6.73%), increasing to 2,812 (10.89%) in 2021 and 4,252 (14.67%) in 2022. However, the number began to decline with 3,389 publications (12.32%) in 2023 and 2,706 (8.78%) in 2024. In total, there were 14,677 publications in predatory journals over the five-year period, representing 10.82% of all international publications. Trend analysis indicates a rising number of publications in predatory journals between 2020 and 2022, followed by a noticeable decline in 2023 and 2024. This downward trend may reflect increased awareness and greater caution among researchers in selecting reputable and high-quality publishers to disseminate their scholarly work internationally.

Keywords: predatory publishers, publishing ethics, international research journals

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล SciVal ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพด้านการวิจัย ความร่วมมือ การอ้างอิง และแนวโน้มต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทยในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์แนวโน้มการเลือกวารสารสำหรับการตีพิมพ์ผลงาน รวมถึงการประเมินคุณภาพของวารสารดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนผลงานที่ปรากฏในฐานข้อมูล SciVal ในปี ค.ศ. 2020 จำนวน 22,542 รายการ ปี 2021 จำนวน 25,830 รายการ ปี 2022 จำนวน 28,992 รายการ ปี 2023 จำนวน 27,511 รายการ และในปี 2024 จำนวน 30,830 รายการ รวมตลอดระยะเวลา 5 ปี ประเทศไทยมีผลงานวิจัยที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติรวมทั้งสิ้น 135,705 รายการ นอกจากนี้ นักวิจัยเลือกเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบ Subscription มากที่สุด 67,258 รายการ (ร้อยละ 49.56) รองลงมาคือ รูปแบบ Gold 50,067 รายการ (ร้อยละ 39.89) ขณะที่รูปแบบ Hybrid Gold, Bronze และ Green มีสัดส่วนที่น้อยลงตามลำดับ สำหรับการตีพิมพ์ผลงานในวารสารที่จัดอยู่ในกลุ่ม Predatory publishers พบว่า มีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 2020 มีจำนวน 1,518 รายการ (ร้อยละ 6.73) ปี ค.ศ. 2021 จำนวน 2,812 รายการ (ร้อยละ 10.89) ปี ค.ศ. 2022 จำนวน 4,252 รายการ (ร้อยละ 14.67) ปี ค.ศ. 2023 จำนวน 3,389 รายการ (ร้อยละ 12.32) และในปี ค.ศ. 2024 จำนวน 2,706 รายการ (ร้อยละ 8.78) เมื่อพิจารณาภาพรวมตลอดช่วง 5 ปี พบว่า มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารกลุ่มดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 14,677 รายการ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.82 ของผลงานวิจัยทั้งหมด จากการวิเคราะห์แนวโน้ม พบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 2020–2022 มีจำนวนผลงานที่เผยแพร่ในกลุ่ม Predatory publishers เพิ่มขึ้น ก่อนที่จะเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่องในปี ค.ศ. 2023–2024 ซึ่งอาจจะสะท้อนถึงความตระหนักรู้และนักวิจัยเพิ่มความระมัดระวังในการคัดเลือกสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการในระดับนานาชาติ

คำสำคัญ: สำนักพิมพ์นักล่า, จริยธรรมการตีพิมพ์, วารสารนานาชาติ

■ บทนำ (Introduction)

จากข้อมูลผลงานวิจัยระดับนานาชาติในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่รวมทั้งสิ้นจำนวน 135,705 รายการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการวิจัยที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยแนวโน้มของจำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่มีการเติบโตอย่างชัดเจนในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2020 ประเทศไทยมีผลงานวิจัยจำนวน 22,542 รายการ และในปี ค.ศ. 2021 เพิ่มขึ้นเป็น 25,830 รายการ และในปี ค.ศ. 2022 เพิ่มขึ้นเป็น 28,992 รายการ แม้ว่าจำนวนผลงานในปี ค.ศ. 2023 จะลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ 27,511 รายการ แต่ในปี ค.ศ. 2024 กลับมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 30,830 รายการ จากแนวโน้มดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ฐานข้อมูล SciVal เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์ทิศทางของการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติของประเทศไทย โดย SciVal เป็นแพลตฟอร์มการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยที่พัฒนาโดยอิงจากฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมงานวิจัยระดับนานาชาติหลากหลายสาขาวิชา จุดเด่นของ SciVal คือ สามารถประเมินประสิทธิภาพและผลกระทบของงานวิจัยในหลายมิติ เช่น จำนวนการตีพิมพ์ การอ้างอิง คุณภาพของวารสาร และความร่วมมือในระดับสถาบันหรือประเทศ ทั้งยังมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบระหว่างบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบันต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลจาก SciVal จึงช่วยให้การวิเคราะห์แนวโน้มการตีพิมพ์ผลงานวิจัยของประเทศไทยมีความถูกต้อง ครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงนโยบาย อันเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นด้านการเลือกรูปแบบการเผยแพร่ การคัดเลือกวารสารที่มีคุณภาพ และการระมัดระวังต่อแนวโน้มการตีพิมพ์ในวารสารหรือสำนักพิมพ์ที่จัดอยู่ในกลุ่ม Predatory publishers ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของนักวิจัยและความน่าเชื่อถือของสถาบันต้นสังกัดในระยะยาว

Predatory publishers คือ สำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพและจริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยไม่ได้มาตรฐานสากล การตรวจสอบคุณภาพหรือความถูกต้องของบทความไม่เข้มงวด ไม่มีการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ (Peer review) ซึ่งเป็นกระบวนการของวารสารวิชาการที่ให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบผลงานวิจัยตามมาตรฐานในวงการวิชาการ อีกทั้งมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากนักวิจัย เป้าหมายหลักคือ การหากำไรจากการตีพิมพ์มากกว่าการเผยแพร่งานวิจัยที่มีคุณภาพ (Krawczyk & Kulczycki, 2021) ซึ่งในแต่ละสำนักพิมพ์จะประกอบด้วยวารสารหลากหลายชื่อ โดยวารสารที่อยู่ใน Predatory publishers นี้จะถูกเรียกว่า วารสารนักล่า (Predatory journals) สอดคล้องกับบทความของ Cook et al. (2023) วารสารนักล่า เป็นวารสารที่มุ่งเน้นแสวงหากำไรระยะสั้นโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ (Article processing charge: APC) อีกทั้งเป็นการละเมิดหลักจริยธรรมด้านการวิจัย การดำเนินธุรกิจ และการพิมพ์เพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ซึ่งค่ากล่าวข้างต้น

จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของนักวิจัยหรือสถาบันต้นสังกัดด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับบทความของ Dadkhah et al. (2016) กล่าวว่า การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารที่ไม่มีมาตรฐาน จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานวิจัยทางวิชาการและความน่าเชื่อถือของนักวิจัยในอนาคต อีกทั้งประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม โดยเฉพาะในกลยุทธ์ที่ 4 “การสร้างเสริมขีดความสามารถทางวิชาการด้านการศึกษา วิจัย และเทคโนโลยีทางการแพทย์” ที่ระบุในกลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย โดยสนับสนุนการสร้างนักวิจัยที่มีองค์ความรู้ข้ามศาสตร์ มีทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิทัลทางการแพทย์ รวมถึงการประเมินเทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาทักษะร่วมกันผ่านชุมชนแห่งวิชาชีพของนักวิจัย (Royal Thai Government Gazette, 2022) ในทิศทางเดียวกันนี้ หน่วยงานด้านการวิจัยในประเทศ เช่น สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ยึดแนวทางจากแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานโดยจัดทำแผนแม่บทและพันธกิจที่มุ่งเน้นการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านที่ 4 “การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม” แผนย่อยด้านองค์ความรู้พื้นฐานซึ่งเน้นการวิจัยเพื่อการสะสมองค์ความรู้ การต่อยอดสู่การประยุกต์ใช้ และนวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม รวมถึงการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานเพื่อให้ประเทศไทยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง และก้าวสู่การเป็นผู้นำในระดับนานาชาติในสาขาที่มีความเข้มแข็ง (National Research Council of Thailand, 2023)

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการที่มีคุณภาพระดับนานาชาติถือเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพงานวิจัยและสร้างผลกระทบเชิงวิชาการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมถึงยังส่งเสริมความน่าเชื่อถือ และภาพลักษณ์ในแวดวงวิชาการในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การแสดงสถิติการเผยแพร่ผลงานวิจัยในประเทศไทย กล่าวคือ ผลงานที่นักวิจัยระบุที่อยู่ต้นสังกัดหรือ Affiliation เป็น Thailand เท่านั้น และแนวโน้มการตีพิมพ์สำนักพิมพ์ในกลุ่ม Predatory publishers เป็นการสะท้อนให้นักวิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการเลือกสำนักพิมพ์ และวารสารที่มีคุณภาพสอดคล้องกับกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์ระดับประเทศทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) หรือสถาบัน หน่วยงานที่ให้ทุนการวิจัยต่าง ๆ โดยผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดนโยบายและการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาให้ทุนวิจัยจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

ดังนั้น มหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทยหรือหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยสามารถนำข้อมูลไปปรับเกณฑ์ วางนโยบาย

เพื่อผลักดันหรือส่งเสริมนักวิจัยให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตีพิมพ์วารสารที่มีคุณภาพ หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ประกาศต่าง ๆ เรื่องการตีพิมพ์ผลงานวิจัยของแต่ละสถาบัน เช่น ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564 (Office of the Higher Education Commission, 2022) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในวารสารระดับชาติ และวารสารระดับนานาชาติ พ.ศ. 2565 (Announcement of the Higher Education Standards Committee, 2022) รวมถึงประกาศข้อกำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของแต่ละสถาบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพ ประโยชน์ต่อชื่อเสียงของสถาบัน และของนักวิจัยเอง ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Wager (2017) ที่ตระหนักให้สถาบันควรเตือนนักวิจัยถึงอันตรายของวารสารที่แอบอ้างชื่อวารสารจริงโดยเฉพาะกับนักวิจัยมือใหม่ และเพื่อให้เงินทุนวิจัยจะถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

■ วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทยรวมถึงการเลือกรูปแบบสิ่งพิมพ์
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มของทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสำนักพิมพ์ที่จัดอยู่ในกลุ่ม Predatory publishers ของนักวิจัยในประเทศไทย

■ การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การประเมินและวิเคราะห์ผลงานวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายวิจัย การวางแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนการติดตามและประเมินสมรรถนะของนักวิจัยในระดับประเทศและนานาชาติ หนึ่งในเครื่องมือที่ได้รับความนิยมในระดับสากล คือ SciVal ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยที่พัฒนาโดย Elsevier โดยทำงานร่วมกับฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographic database) ขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมผลงานวิชาการจากวารสารนานาชาติชั้นนำจำนวนมาก

SciVal จัดอยู่ในกลุ่มเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจด้านงานวิจัย (Analytical research intelligence tool) โดยใช้ข้อมูลจาก Scopus เพื่อประเมินผลลัพธ์ทางวิชาการในมิติต่าง ๆ เช่น ปริมาณการผลิตผลงานวิจัย การอ้างอิง ความร่วมมือทางวิชาการ และแนวโน้มวิจัยทั่วโลก ทั้งนี้ SciVal ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นฐานข้อมูลวารสารโดยตรง หากแต่เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลจาก Scopus ซึ่ง ณ ปี พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025) มีวารสารที่ได้รับการจัดทำดัชนีมากกว่า 28,000 รายชื่อ ครอบคลุมวารสารวิชาการที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer-reviewed journals) จากมากกว่า 7,000 สำนักพิมพ์ และครอบคลุม 4 กลุ่มสาขาวิชา คือ Life Sciences, Physical Sciences, Health

Sciences และ Social Sciences (Elsevier, 2025) ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยนั้น รูปแบบของสิ่งพิมพ์ สามารถจำแนกได้ตามลักษณะเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ เช่น วารสาร (Journal) หนังสือ (Book) หนังสือชุด (Book series) หรือสิ่งพิมพ์วิชาชีพ (Trade publication) เป็นต้น สำหรับรูปแบบการเผยแพร่สามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) Subscription คือ รูปแบบที่ผู้อ่านหรือสถาบันเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงบทความ โดยผู้แต่งไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์ 2) Gold Open Access คือ รูปแบบที่ผู้แต่งเป็นผู้รับผิดชอบค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์เพื่อให้ผลงานสามารถเข้าถึงได้โดยเสรี 3) Hybrid Gold คือ รูปแบบที่เปิดโอกาสให้ผู้แต่งเลือกเผยแพร่ผลงานในรูปแบบ Gold หรือ Subscription โดยต้องอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Creative Commons) 4) Bronze คือ รูปแบบที่สามารถเข้าถึงบทความได้ฟรีผ่านเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ แต่ไม่อยู่ภายใต้สิทธิ์การใช้งานแบบเปิด และอาจถูกเพิกถอนการเข้าถึงได้ และ 5) Green Open Access คือ รูปแบบที่นักวิจัยสามารถนำผลงานเผยแพร่ผ่านคลังข้อมูลออนไลน์หรือคลังข้อมูลของสถาบันได้ ทั้งในรูปแบบ Preprint หรือ Post-print (Madukoma & Adekunle, 2025; Feldner, 2024)

นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพของวารสารที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติมักอ้างอิงจาก SCImago Journal & Country Rank (SJR) ซึ่งใช้ข้อมูลจากฐาน Scopus โดยวารสารจะถูกจัดอันดับตามกลุ่มคุณภาพที่เรียกว่า Journal Quartile แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ Q1: วารสารที่อยู่ในกลุ่ม 25% แรกของแต่ละสาขาวิชา ถือว่ามีคุณภาพสูงสุด Q2: วารสารที่อยู่ในกลุ่ม 25–50% Q3: วารสารที่อยู่ในกลุ่ม 50–75% Q4: วารสารที่อยู่ในกลุ่มต่ำกว่า 75% ซึ่งถือว่ามีคุณภาพต่ำสุดเมื่อเทียบกับวารสารอื่นในสาขาเดียวกัน

งานวิจัยชิ้นนี้สะท้อนให้เห็นแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่องของการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทย ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของนักวิจัยไทยในการเลือกช่องทางการเผยแพร่ที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะวารสารแบบเปิด (Open access) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มการเข้าถึงและการเผยแพร่ความรู้ในระดับสากล อย่างไรก็ตาม การตระหนักรู้และความระมัดระวังในการเลือกวารสารเผยแพร่ผลงาน ยังคงเป็นประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะการหลีกเลี่ยงการตีพิมพ์ในวารสารที่จัดอยู่ในกลุ่ม Predatory publishers เพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และความยั่งยืนของระบบวิจัยประเทศไทยในระดับนานาชาติ

■ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสืบค้นผลงานวิจัยจากฐานข้อมูล Scival ซึ่งเป็นฐานข้อมูลนานาชาติหรือระดับสากลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนในรูปแบบเอกสาร โดยใช้สถิติพรรณนาด้วยการอธิบายข้อมูลสถิติผ่านข้อความ กราฟแท่ง และตาราง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผลงานวิจัย

ระดับนานาชาติที่ระบุที่อยู่ หรือ Affiliations เป็นประเทศไทย เปรียบเทียบกับการเลือกคุณภาพของวารสารเพื่อการตีพิมพ์

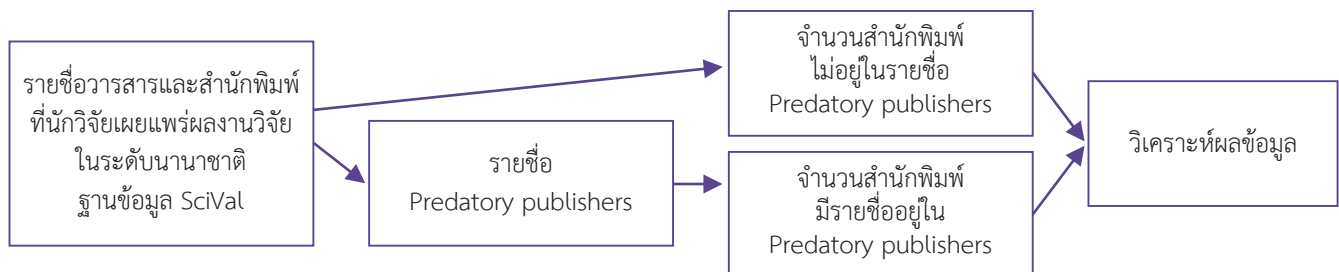
รวมถึงเทียบกับรายชื่อใน Predatory Publishers List 2025

กรอบแนวคิดการวิจัย

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผลงานการวิจัย โดยสืบค้นผลงานวิจัยจากฐานข้อมูล Scival ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผลงานวิจัยจำนวน 135,705 รายการ ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ Physical Sciences and Engineering, Life Sciences, Health Sciences และ Social Sciences เพื่อให้เห็นภาพรวมด้านศักยภาพในการตีพิมพ์ผลงานวิจัย โดยเทียบกับรายชื่อใน Predatory Publishers List 2025 จำนวน 1,363 Publishers

ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นการ Export ข้อมูลผลงานวิจัยในระดับนานาชาติจากฐานข้อมูล SciVal ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสากล โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะอยู่ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. จากฐานข้อมูล SciVal กำหนด Countries, Regions and Groups เป็น Thailand เนื่องจากต้องการศึกษาเฉพาะผลงานวิจัยประเทศไทยเท่านั้น
2. กำหนดช่วงเผยแพร่ผลงานวิจัยในช่วง 5 ปี ค.ศ. 2020-2024 และทำการ Export ไฟล์นามสกุล .xlsx
3. เปรียบเทียบข้อมูลที่ Export จากฐานข้อมูล Scival เทียบกับสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers
4. การรายงานผล นำเสนอข้อมูลการอภิปรายผลการวิจัยทั้งในรูปแบบกราฟแท่ง ข้อความ ตาราง เพื่อให้เห็นทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers ของนักวิจัยในประเทศไทย

เครื่องมือวิจัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัยในขั้นนี้ประกอบด้วยเครื่องมือและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ฐานข้อมูล SciVal ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของบริษัท Elsevier ถูกใช้เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษาวิเคราะห์สมรรถนะด้านการวิจัย เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดทั้งชื่อวารสาร

และสำนักพิมพ์ รวมถึงการประเมินคุณภาพของตัววารสารและบทความที่นักวิจัยเลือกเผยแพร่โดยฐานข้อมูลนี้ได้รับการยอมรับในระดับสากลในการวิเคราะห์คุณภาพผลงานวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าของการเผยแพร่ในวงการวิจัย

2. รายชื่อ Predatory publishers ในการตรวจสอบคุณภาพของการตีพิมพ์งานวิจัยนี้ ได้รวบรวมรายชื่อสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers โดยมีการ Update ล่าสุดในปี ค.ศ. 2025 จากเว็บไซต์ <https://www.predatoryjournals.org> รายชื่อดังกล่าวมีการรวบรวมและจัดทำขึ้นเพื่อช่วยนักวิจัยในการหลีกเลี่ยงการตีพิมพ์ในสำนักพิมพ์ที่ไม่ได้มาตรฐานสากลหรือมีวัตถุประสงค์เชิงธุรกิจมากกว่าการเผยแพร่ความรู้

3. การเปรียบเทียบจำนวนการเผยแพร่บทความในสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers ดำเนินการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยการเปรียบเทียบจำนวนสำนักพิมพ์ที่ได้จากฐานข้อมูล SciVal กับรายชื่อสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers เพื่อวิเคราะห์จำนวนการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการตีพิมพ์ (Growth rates) การวิเคราะห์นี้ช่วยให้สามารถระบุแนวโน้มการเติบโตของการตีพิมพ์ในวารสารที่มีคุณภาพ และการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในวงการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ในการประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย และการเปรียบเทียบกับรายชื่อสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในแนวโน้ม และการเพิ่มหรือลดลงของการตีพิมพ์ในสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพในระยะเวลาที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะถูกแบ่ง 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. Export ข้อมูลจำแนกรายปีเนื่องจากข้อจำกัดจำนวนของการ Export ในแต่ละครั้ง
2. รวบรวมข้อมูลในแต่ละปีเพื่อเตรียมการวิเคราะห์จำนวนผลงานวิจัย จำแนกตามช่วงปีพิมพ์ รูปแบบสิ่งพิมพ์ ประเภทวารสาร

3. รวบรวมรายชื่อสำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers เพื่อเปรียบเทียบคิดเป็นร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลง

4. นำเสนอข้อมูลผ่านรูปแบบเชิงปริมาณ และใช้สถิติพรรณนาโดยอธิบายข้อมูลด้วย ตาราง และกราฟแท่ง ช่วยให้ เห็นแนวโน้ม การเปรียบเทียบได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน เข้าใจ มากยิ่งขึ้น

5. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อผลักดันหรือพัฒนา ประเทศตามแผนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

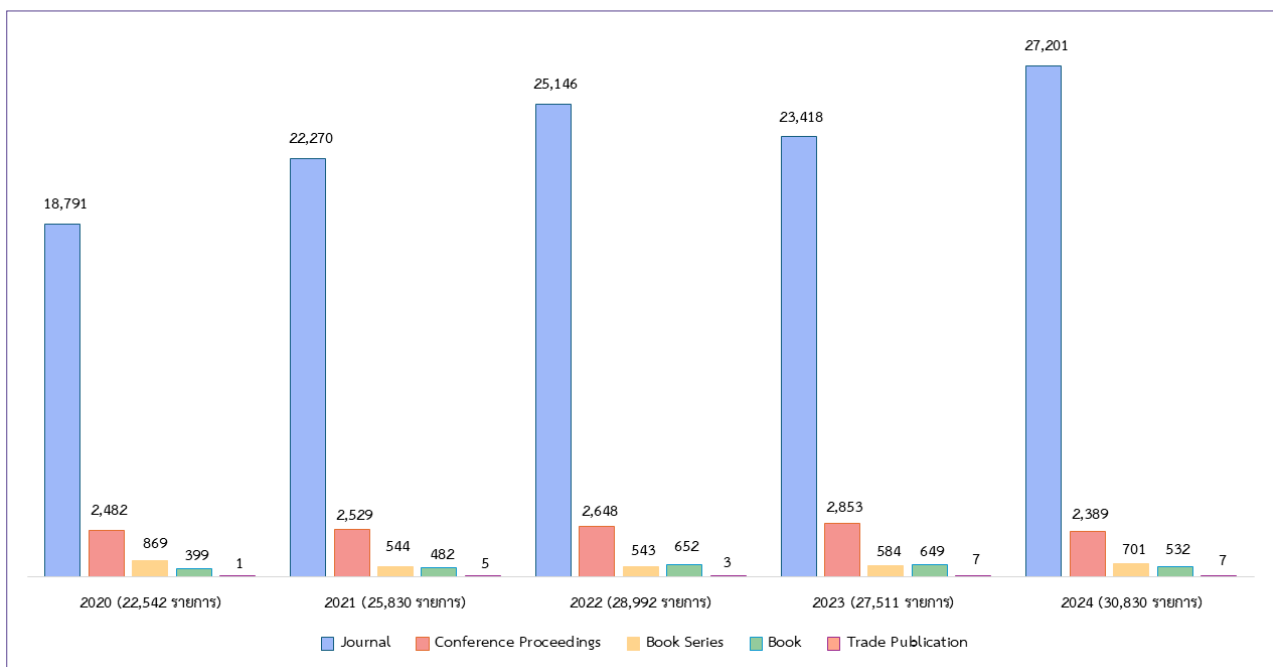
ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดจะถูกนำเสนอในรูปแบบเชิง ปริมาณและใช้สถิติพรรณนา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทย เทียบกับการเลือก คุณภาพของวารสารเพื่อการตีพิมพ์ ได้แก่ จำนวนการตีพิมพ์ใน สำนักพิมพ์ที่เข้าข่าย Predatory publishers คิดเป็นร้อยละและ การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงแต่ละช่วงปี

ผลการวิจัย (Results)

1. ทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของ ประเทศไทย และการเลือกรูปแบบสิ่งพิมพ์

Figure 2

Types of Publications Classified by Period
ประเภทของสิ่งพิมพ์จำแนกตามช่วงปี

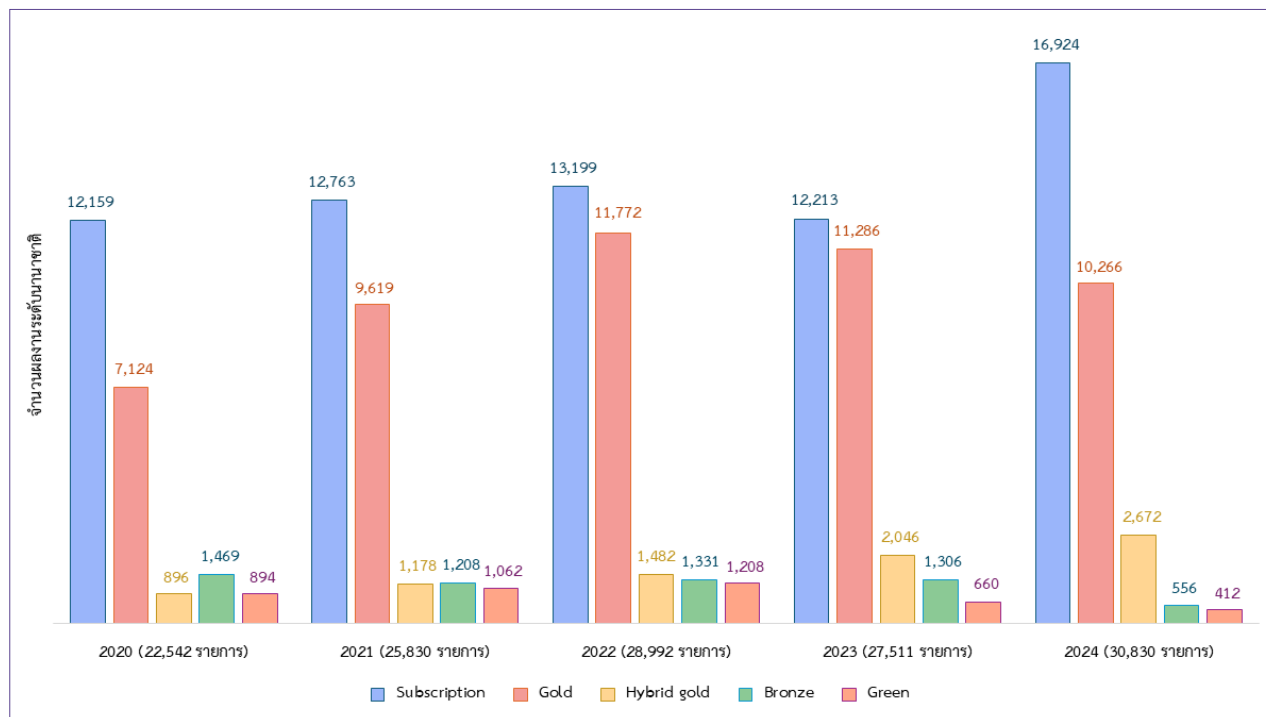
จากข้อมูลจำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 พบว่า จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2020 จำนวน 22,542 รายการ จนถึงปี 2024 จำนวน 30,830 รายการ ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่นักวิจัยเลือกเผยแพร่ มากที่สุด คือ ประเภทวารสาร (Journal) โดยในปี ค.ศ. 2020 มีการเผยแพร่ในวารสารรวม 18,791 รายการ ปี ค.ศ. 2021 มี จำนวน 22,270 รายการ ปี ค.ศ. 2022 มีจำนวน 25,146 รายการ ปี ค.ศ. 2023 มีจำนวน 23,418 รายการ และปี ค.ศ. 2024 มีจำนวน 27,201 รายการ (ร้อยละ 44.76) แสดงให้เห็นว่า วารสาร เป็นช่องทางหลักที่นักวิจัยนิยมใช้ในการเผยแพร่ผลงาน ส่วนการ ประชุมวิชาการ (Conference proceedings) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ในช่วงปี ค.ศ. 2020 มีจำนวน 2,482 รายการ ปี ค.ศ. 2021 มีจำนวน 2,529 รายการ ปี ค.ศ. 2022 มีจำนวน 2,648 รายการ ปี ค.ศ. 2023 มีจำนวน 2,853 รายการ แต่ลดลงในปี 2024 จาก 2,853 รายการเป็น 2,389 รายการ (ร้อยละ 3.75) อาจสะท้อนถึง การเปลี่ยนแปลงของแนวทางการเผยแพร่ที่มุ่งเน้นไปยังวารสาร มากขึ้น ในส่วนของผลงานที่เผยแพร่ในรูปแบบ Book series และ Book มีจำนวนน้อยกว่าประเภทอื่น ๆ แต่ยังคงมีการเผยแพร่องค์ ความรู้เฉพาะด้านโดย Book series จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2022-2024 และสิ่งพิมพ์ประเภท Trade publication มีจำนวน การตีพิมพ์ที่น้อย เมื่อเทียบกับประเภทอื่น ๆ แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เล็กน้อยในช่วงปี 2023-2024

Figure 3

The Number of Research Publications Were Categorized by Publication Period and Dissemination Format

จำนวนผลงานวิจัยจำแนกตามช่วงปีและรูปแบบการเผยแพร่

จากการวิเคราะห์ใน Figure 3 พบว่า ข้อมูลจำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 พบว่า มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี ค.ศ. 2020 และ ค.ศ. 2024 ที่มีจำนวนผลงานสูงถึง 22,542 รายการ และ 30,830 รายการ ตามลำดับ อีกทั้งนักวิจัยส่วนใหญ่เลือกเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบ Subscription จากผลการรวบรวมข้อมูล พบว่า มีผลงานวิชาการที่เผยแพร่ในรูปแบบ Subscription จำนวนทั้งสิ้น 67,258 รายการ (ร้อยละ 49.56) รองลงมาคือ การเผยแพร่ในวารสารรูปแบบ Gold ซึ่งมีจำนวนผลงานวิชาการในรูปแบบ Gold รวมทั้งสิ้น 50,067 รายการ (ร้อยละ 39.89) ลำดับที่ 3 การเผยแพร่ผลงานในวารสารรูปแบบ Hybrid Gold ผลการรวบรวมข้อมูล พบว่า มีผลงานวิชาการในรูปแบบ Hybrid Gold จำนวน 8,274 รายการ (ร้อยละ 6.10) สำหรับลำดับที่ 4 คือ การเผยแพร่ผลงานในวารสารรูปแบบ Bronze โดยมีผลงานที่เผยแพร่ในรูปแบบ Bronze จำนวน 5,870 รายการ (ร้อยละ 4.33) และลำดับสุดท้าย คือ การเผยแพร่ผลงานในรูปแบบ Green

ซึ่งมีผลงานที่เผยแพร่ในรูปแบบ Green จำนวน 4,236 รายการ (ร้อยละ 3.12) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเผยแพร่ผลงานของนักวิจัยที่ยังคงให้ความสำคัญกับการตีพิมพ์ในวารสารรูปแบบ Subscription และ Gold เป็นหลัก ในขณะที่รูปแบบ Hybrid Gold มีอัตราการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบ Bronze และ Green มีแนวโน้มลดลงในช่วงปีหลัง

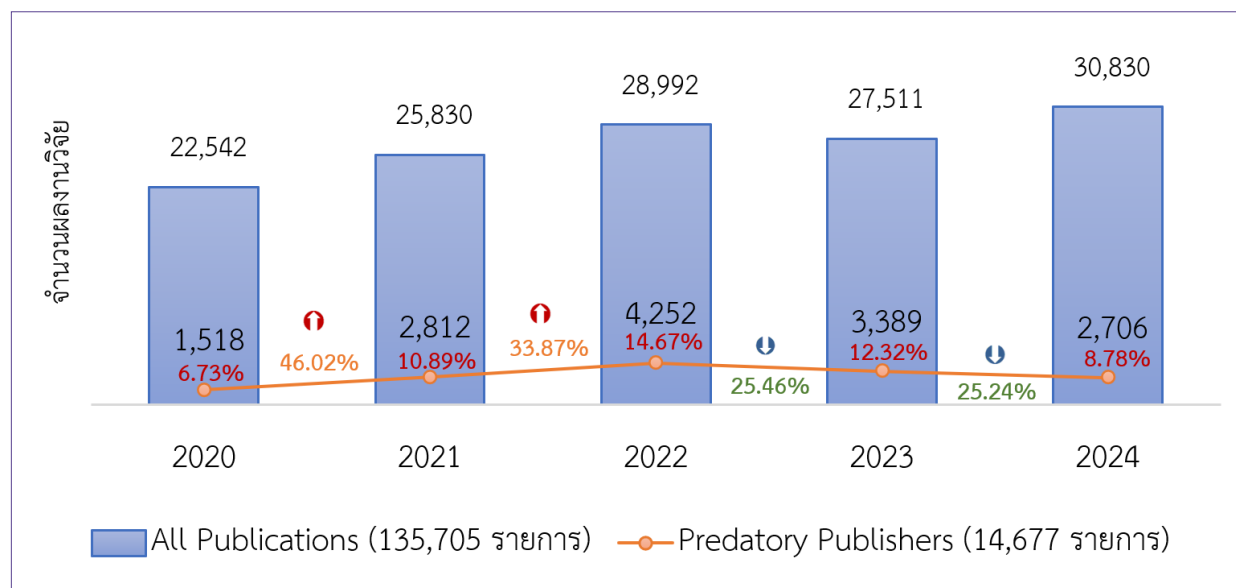
2. แนวโน้มของทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสำนักพิมพ์ที่จัดอยู่ในกลุ่ม Predatory Publishers ของนักวิจัยในประเทศไทย

จากข้อมูลจำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 พบว่า มีจำนวนบทความที่ตีพิมพ์ทั้งหมด 14,677 บทความ (ร้อยละ 10.82%) ของบทความทั้งหมดที่ตีพิมพ์ ซึ่งยังคงมีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับผลงานวิชาการที่ไม่เข้าข่าย Predatory publishers ที่มีจำนวนผลงานการตีพิมพ์ 135,705 บทความ (ร้อยละ 89.18%)

Figure 4

The Number of Research Papers and Publications in Predatory Publishers

จำนวนผลงานวิจัยและจำนวนการตีพิมพ์ใน Predatory Publishers

จาก Figure 4 จำนวนผลงานวิจัย และจำนวนการตีพิมพ์วารสารในกลุ่ม Predatory จะเห็นว่าในปี ค.ศ. 2020 มีจำนวนผลงานวิจัยทั้งหมด 22,542 รายการ โดยมีผลงานที่เข้าข่ายในกลุ่ม Predatory publishers จำนวน 1,518 รายการ (ร้อยละ 6.73) เมื่อเปรียบเทียบกับปีถัดไป ในปี ค.ศ. 2021 จำนวนผลงานวิจัยเพิ่มขึ้นเป็น 25,830 รายการ โดยมีผลงานในกลุ่ม Predatory publishers จำนวน 2,812 รายการ (ร้อยละ 10.89) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.02 เมื่อเทียบกับปี 2020 ในปี ค.ศ. 2022 จำนวนผลงานวิจัยอยู่ที่ 28,992 รายการ โดยมีผลงาน

ในกลุ่ม Predatory publishers จำนวน 4,252 รายการ (ร้อยละ 14.67) แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 33.87 เมื่อเทียบกับปี 2021 ในปี ค.ศ. 2023 จำนวนผลงานวิจัยลดลงเหลือ 27,511 รายการ โดยมีผลงานในกลุ่ม Predatory publishers จำนวน 3,389 รายการ (ร้อยละ 12.32) ซึ่งลดลงประมาณร้อยละ 25.46 จากปี 2022 และสุดท้ายในปี ค.ศ. 2024 จำนวนผลงานวิจัยเพิ่มขึ้นเป็น 30,830 รายการ แต่ผลงานที่เข้าข่ายในกลุ่ม Predatory publishers ลดลงเหลือ 2,706 รายการ (ร้อยละ 8.78) ซึ่งลดลงประมาณร้อยละ 25.24 เมื่อเทียบกับปี 2023

Table 1

Ten Most Common Publishers and Journals

สำนักพิมพ์และวารสารที่มีการตีพิมพ์ผลงานมากที่สุด 10 อันดับแรก

Publishers	No. of Articles	Journal Title	No. of Articles
1. Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI)	11,373 (77.49%)	Sustainability (Switzerland) (SJR 2023: Q1)	834 (7.33%)
2. Frontiers Media S.A.	2,277 (15.51%)	Frontiers in Microbiology (SJR 2023: Q1)	189 (8.30%)
3. IGI Global	253 (1.72%)	International Journal of Knowledge and Systems Science (SJR 2023: Q3)	33 (13.04%)
4. Hindawi	186 (1.27%)	Evidence-based Complementary and Alternative Medicine (SJR 2022: Q2)	48 (25.81%)
5. Horizon Research Publishing	109 (0.74%)	Mathematics and Statistics (SJR 2023: Q4)	26 (23.85%)

Table 1
(continued)

Publishers	No. of Articles	Journal Title	No. of Articles
6. Sciedu Press	97 (0.66%)	Journal of Curriculum and Teaching (SJR 2023: Q4)	47 (48.45%)
7. Econjournals	70 (0.48%)	International Journal of Energy Economics and Policy (SJR 2023: Q2)	66 (94.29%)
8. Virtus Interpress	60 (0.41%)	Corporate and Business Strategy Review (SJR 2023: Q4)	22 (36.67%)
9. Baishideng Publishing Group	56 (0.38%)	World Journal of Clinical Cases (SJR 2021: Q3)	16 (28.57%)
10. Engineering and Technology Publishing	51 (0.35%)	Journal of Advances in Information Technology (SJR 2023: Q3)	36 (70.59%)

จาก Table 1 พบว่า 10 อันดับแรกในระหว่างช่วงเวลา ที่ศึกษาจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า สำนักพิมพ์ Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI) เป็นสำนักพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยสูงสุด โดยมี จำนวนบทความที่ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 11,373 รายการ (ร้อยละ 77.49) ของผลงานทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง โดยวารสารที่มีการตีพิมพ์ บทความมากที่สุด คือ Sustainability (Switzerland) ซึ่งมีจำนวน ผลงานวิจัยตีพิมพ์ถึง 834 รายการ (ร้อยละ 7.33) ของผลงานทั้งหมด อีกทั้งวารสารชื่อดังกล่าวเมื่อตรวจสอบคุณภาพ SJR 2023 อยู่ใน ระดับ Quartile1 (Q1) ลำดับที่ 2 สำนักพิมพ์ Frontiers Media S.A. มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ทั้งหมด 2,277 รายการ (ร้อยละ 15.51) โดย วารสารที่มีการตีพิมพ์มากที่สุดในสำนักพิมพ์นี้ คือ Frontiers in Microbiology ซึ่งมีจำนวนผลงานตีพิมพ์ 189 รายการ (ร้อยละ 8.30) วารสารชื่อดังกล่าวเมื่อตรวจสอบคุณภาพ SJR 2023 อยู่ใน ระดับ Quartile1 (Q1) ลำดับที่ 3 สำนักพิมพ์ IGI Global มีผลงาน วิจัยที่ตีพิมพ์ทั้งหมด 253 รายการ (ร้อยละ 1.72) วารสารที่มี การตีพิมพ์มากที่สุด คือ International Journal of Knowledge and Systems Science ซึ่งมีการตีพิมพ์ 33 รายการ (ร้อยละ 13.04) ลำดับที่ 4 สำนักพิมพ์ Hindawi มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยทั้งหมด 186 รายการ (ร้อยละ 1.27) โดยวารสารที่มีการตีพิมพ์มากที่สุด คือ Evidence-based Complementary and Alternative Medicine มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ 48 รายการ (ร้อยละ 25.81)

ลำดับที่ 5 สำนักพิมพ์ Horizon Research Publishing มีบทความ ตีพิมพ์ทั้งหมด 109 รายการ (ร้อยละ 0.74) โดยส่วนใหญ่ตีพิมพ์ ในวารสาร Mathematics and Statistics มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ 26 รายการ (ร้อยละ 23.85) ลำดับที่ 6 สำนักพิมพ์ Sciedu Press มีผลงานตีพิมพ์ทั้งหมด 97 รายการ (ร้อยละ 0.66) โดยวารสารที่มี การตีพิมพ์มากที่สุด คือ Journal of Curriculum and Teaching มีจำนวนผลงานตีพิมพ์ 47 รายการ (ร้อยละ 48.45) ลำดับที่ 7 สำนักพิมพ์ Econjournals มีบทความตีพิมพ์ทั้งหมด 70 รายการ (ร้อยละ 0.48) โดยวารสารที่มีการตีพิมพ์มากที่สุด คือ Interna- tional Journal of Energy Economics and Policy ซึ่งมีการ ตีพิมพ์ 66 รายการ (ร้อยละ 94.29) ลำดับที่ 8 สำนักพิมพ์ Virtus Interpress มีผลงานที่ตีพิมพ์ทั้งหมด 60 รายการ (ร้อยละ 0.41) โดยวารสารที่มีการตีพิมพ์มากที่สุด คือ Corporate and Business Strategy Review ซึ่งมีการตีพิมพ์ 22 รายการ (ร้อยละ 36.67) ลำดับที่ 9 สำนักพิมพ์ Baishideng Publishing Group มีผลงาน วิจัยตีพิมพ์ทั้งหมด 56 รายการ (ร้อยละ 0.38) โดยวารสารที่มี การตีพิมพ์มากที่สุด คือ World Journal of Clinical Cases ซึ่งมี การตีพิมพ์ 16 รายการ (ร้อยละ 28.57) และลำดับสุดท้ายสำนักพิมพ์ Engineering and Technology Publishing มีผลงานตีพิมพ์ ทั้งหมด 51 รายการ (ร้อยละ 0.35) โดยวารสารที่มีการตีพิมพ์ มากที่สุด คือ Journal of Advances in Information Technology ซึ่งมีการตีพิมพ์ 36 รายการ (ร้อยละ 70.59)

Table 2

Ten Most Citations Publishers
10 อันดับแรกที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด

Publishers Name	2020	2021	2022	2023	2024	Total Cited	Percentage
1. Elsevier	119,059	99,539	66,581	33,281	13,149	331,609	30.76
2. Springer Nature	57,444	44,690	25,487	15,480	5,623	148,724	13.79
3. Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI)	26,656	34,230	33,605	16,030	2,357	112,878	10.47
4. Wiley	20,859	24,794	13,350	6,462	2,984	68,449	6.35
5. Taylor & Francis	11,853	10,090	7,132	3,233	1,677	33,985	3.15
6. IEEE	8,964	7,658	5,764	2,934	798	26,118	2.42
7. American Chemical Society (ACS)	7,962	5,364	4,397	2,260	694	20,677	1.92
8. Frontiers Media S.A.	4,527	6,623	6,700	2,467	344	20,661	1.92
9. Oxford University Press	4,836	4,299	2,460	1,418	364	13,377	1.24
10. Public Library of Science	3,853	4,691	2,916	1,101	299	12,860	1.19

จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 ประเทศไทยมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยใน 3,103 สำนักพิมพ์จากทั่วโลก และได้รับค่าอ้างอิง (Citations) หรือจำนวนครั้งของผลงานวิจัยแต่ละรายการที่เผยแพร่ในสำนักพิมพ์นั้น ๆ ได้รับการอ้างอิงในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 ทั้งสิ้นจำนวน 1,078,114 ครั้ง และจาก Table 2 พบว่า 10 อันดับแรกในระหว่างช่วงที่ศึกษาผลการวิเคราะห์ พบว่า สำนักพิมพ์ Elsevier เป็นสำนักพิมพ์ที่มีจำนวนการอ้างอิงมากที่สุด รวมทั้งหมด 331,609 ครั้ง (ร้อยละ 30.76) ของการอ้างอิงทั้งหมด ลำดับที่ 2 สำนักพิมพ์ Springer Nature มีการอ้างอิงรวม 148,724 ครั้ง หรือ (ร้อยละ 13.79) ของทั้งหมด ลำดับที่ 3 สำนักพิมพ์ Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI) มีการอ้างอิงรวม 112,878 ครั้ง (ร้อยละ 10.47) ลำดับที่ 4 Wiley มีการอ้างอิงรวม 68,449 ครั้ง (ร้อยละ 6.35) ลำดับที่ 5 สำนักพิมพ์ Taylor & Francis มีการอ้างอิงรวม 33,985 ครั้ง (ร้อยละ 3.15) ลำดับที่ 6 สำนักพิมพ์ IEEE ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยี มีจำนวนการอ้างอิงรวม 26,118 ครั้ง (ร้อยละ 2.42) ลำดับที่ 7 สำนักพิมพ์ American Chemical Society (ACS) สำนักพิมพ์เฉพาะทางด้านเคมี มีจำนวนการอ้างอิงรวม 20,677 ครั้ง (ร้อยละ 1.92) ลำดับที่ 8 สำนักพิมพ์ Frontiers Media S.A. มีการอ้างอิงรวม 20,661 ครั้ง (ร้อยละ 1.92) ลำดับที่ 9 สำนักพิมพ์ Oxford University Press มีจำนวนการอ้างอิงรวม 13,377 ครั้ง (ร้อยละ 1.24) และลำดับสุดท้ายสำนักพิมพ์ Public Library of Science (PLoS) มีจำนวนการอ้างอิงรวม 12,860 ครั้ง (ร้อยละ 1.19) ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูล Table 2 จะสังเกตเห็นว่าการเลือกสำนักพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ผลงานวิชาการเป็นปัจจัย

สำคัญที่ส่งผลต่อการอ้างอิงของงานวิจัย (Walters, 2022) นักวิจัยอาจพิจารณาจากค่าการจัดอันดับ Quartile (Q) ของวารสารเพื่อประเมินคุณภาพทางวิชาการ อย่างไรก็ตาม สำนักพิมพ์บางแห่งยังคงถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีเรื่องมาตรฐานการพิจารณากลับกรองบทความหรือที่เรียกว่า Predatory publishers เข้ามาเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น สำนักพิมพ์ Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI) และ Frontiers Media S.A. แต่ทั้งสองสำนักพิมพ์ยังคงได้รับการอ้างอิงสูงกว่าสำนักพิมพ์ชั้นนำหลายสำนักพิมพ์

อภิปรายผล (Discussion)

ในช่วงปี ค.ศ. 2020-2024 จำนวนผลงานวิจัยระดับนานาชาติของไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการตีพิมพ์ในวารสารแบบเปิดรูปแบบ Gold และ Hybrid Gold ที่แสดงถึงการปรับตัวของนักวิจัยให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเผยแพร่ในระดับสากล ขณะเดียวกัน วารสารในรูปแบบ Bronze และ Green ซึ่งเป็นช่องทางที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เขียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องสะท้อนข้อจำกัดด้านกลไกสนับสนุน และคุณค่าทางวิชาการของวารสารประเภทดังกล่าว การลดลงนี้จึงเป็นประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่ควรได้รับการแก้ไข เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงองค์ความรู้ที่กว้างขวางและเท่าเทียมมากขึ้น จากการวิเคราะห์จำนวนผลงานวิจัยจำแนกตามช่วงปีและรูปแบบการเผยแพร่ใน Figure 3 พบว่า แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความตื่นตัวในการผลิตผลงานวิชาการของนักวิจัย ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัยสนับสนุนทั้งการส่งเสริมจากนโยบายภาครัฐหรือความร่วมมือกับภาคเอกชน การจัดสรรทุนวิจัยที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความจำเป็นในการแข่งขันทางวิชาการ

ในระดับสากล อีกประเด็นที่น่าสนใจ คือ การเติบโตของจำนวนผลงานวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาไปสู่การตีพิมพ์ในวารสารแบบเปิด ซึ่งช่วยให้ผลงานวิชาการเข้าถึงได้กว้างขวางและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากงานวิจัยของ Huang et al. (2024) ระบุว่า ผลงานในวารสารแบบเปิดไม่เพียงแต่เข้าถึงได้รวดเร็ว แต่ยังได้รับการอ้างอิงจากเครือข่ายสถาบันและภูมิภาคที่หลากหลายมากขึ้น เมื่อเทียบกับผลงาน Subscriptions อีกด้วย นอกจากนี้ การขยายตัวของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศก็มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเพิ่มขึ้นของผลงานตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผลงานวิจัยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงศักยภาพและความเข้มแข็งของนักวิจัยไทยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องในการพัฒนางานวิจัยระดับนานาชาติอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมในระยะยาว

นอกจากนี้ การตีพิมพ์ในรูปแบบ Subscription ยังคงได้รับความนิยมสูงสุดในกลุ่มนักวิจัยไทย รวมถึงข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ผลงานวิจัยที่เผยแพร่ในกลุ่ม Predatory publishers มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2020 จนถึงปี ค.ศ. 2022 ก่อนจะลดลงอย่างชัดเจนในปี 2023–2024 การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงความตื่นตัวและความระมัดระวังที่เพิ่มขึ้นของนักวิจัยในการเลือกสำนักพิมพ์เผยแพร่ผลงาน เช่นเดียวกับบทความของ Thyo (2023) ระบุถึงความเสี่ยงของนักวิจัยที่อาจถูกหลอกให้ตีพิมพ์วารสารที่อยู่ในกลุ่ม Predatory publishers ซึ่งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและค่าใช้จ่ายของนักวิจัย ดังนั้น หากมีการส่งเสริมความรู้และมาตรการคัดกรองจากสถาบันต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยยกระดับมาตรฐานงานวิจัยและสร้างความน่าเชื่อถือในเวทีวิชาการระดับนานาชาติ

ผลการวิเคราะห์สำนักพิมพ์และวารสารที่มีการตีพิมพ์ผลงานมากที่สุด 10 อันดับแรกจาก Table 1 แสดงให้เห็นถึงการกระจุกตัวในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในบางสำนักพิมพ์และวารสาร ซึ่งมีการตีพิมพ์ผลงานในปริมาณที่สูงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในสำนักพิมพ์ MDPI และ Frontiers Media S.A. ซึ่งมีสัดส่วนการตีพิมพ์สูงเมื่อเทียบกับสำนักพิมพ์อื่น ๆ การกระจุกตัวนี้สะท้อนถึงความนิยมและความเชื่อมั่นของนักวิจัยในการเลือกส่งผลงานตีพิมพ์ในวารสารภายใต้สำนักพิมพ์ดังกล่าว

สำนักพิมพ์ 10 อันดับแรกที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดจาก Table 2 ผู้วิจัยมองเห็นปัจจัยหลัก ๆ ด้วยกัน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยแรกบทบาทของการเผยแพร่รูปแบบเปิดมีผลต่อการเข้าถึงและการอ้างอิง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มการเข้าถึงบทความวิชาการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสมัครสมาชิก (ผู้อ่านอ่านฟรี) ส่งผลให้บทความสามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งมีส่วนช่วยให้ค่าการอ้างอิงเพิ่มสูงขึ้น (Zhang & Watson, 2017) ทั้งนี้สำนักพิมพ์ที่ใช้รูปแบบเปิดอย่างเต็มรูปแบบ เช่น MDPI และ Frontiers Media S.A. เน้นความรวดเร็วในการพิจารณาตีพิมพ์ เพื่อดึงดูดจำนวนนักวิจัย

ที่ต้องการเผยแพร่ผลงานโดยไม่มีข้อจำกัดในด้านการเข้าถึงผลงานวิจัย ปัจจัยที่ 2 ค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้วารสารภายใต้สำนักพิมพ์เหล่านี้ได้รับความนิยมช่วยให้ผลงานวิจัยสามารถเผยแพร่หรือตีพิมพ์ได้อย่างรวดเร็ว (Nwagwu, 2023) นักวิจัยที่มีงบประมาณเพียงพอสามารถเลือกวิธีนี้เพื่อให้ผลงานวิจัยเผยแพร่ได้ในระยะเวลาสั้นกว่าวารสารแบบ Subscription หรือ Open access Model Read & Publish เป็นต้น

สรุปผล (Conclusions)

งานวิจัยชิ้นนี้วิเคราะห์ทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติของประเทศไทย รวมถึงการเลือกประเภทวารสาร ซึ่งพบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 2020–2024 การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี ค.ศ. 2020 และ ค.ศ. 2024 ซึ่งมีจำนวนผลงานวิจัยสูงถึง 28,992 และ 30,830 รายการ ตามลำดับ ความเติบโตนี้สะท้อนถึงการส่งเสริมการผลิตผลงานวิชาการผ่านนโยบายภาครัฐ การสนับสนุนทุนวิจัยที่เพิ่มขึ้น และความจำเป็นในการแข่งขันทางวิชาการในระดับสากล การเติบโตของผลงานวิจัยยังสัมพันธ์กับแนวโน้มการตีพิมพ์ในวารสารแบบเปิดที่ช่วยให้ผลงานสามารถเข้าถึงได้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับบทความของ Phippen (2025) ที่กล่าวถึงการเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบเปิดสามารถส่งผลกระทบต่อเข้าถึงองค์ความรู้ในชุมชนวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การขยายเครือข่ายความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศก็มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มจำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ รวมถึงแนวโน้มการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในประเทศไทยยังคงมุ่งเน้นการตีพิมพ์ในวารสารที่มีค่าใช้จ่าย (Subscription) และวารสารแบบเปิดแบบ Gold เป็นหลัก ในขณะที่การตีพิมพ์ในรูปแบบ Hybrid Gold กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง การเผยแพร่ในรูปแบบ Bronze และ Green Open Access พบแนวโน้มลดลง ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการเข้าถึงที่ง่ายและรวดเร็วผ่านโมเดล Open Access ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับนานาชาติ

ทิศทางการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารหรือสำนักพิมพ์ที่จัดอยู่ใน Predatory publishers ของนักวิจัยในประเทศไทย ผลการศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้ พบว่า สำนักพิมพ์ดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีนักวิจัยจำนวนมากอาจตกเป็นเหยื่อของกลยุทธ์เหล่านี้ สอดคล้องกับ Teixeira da Silva et al. (2022) กล่าวถึง รูปแบบการเผยแพร่แบบเปิดจะมีข้อดีในด้านการเข้าถึงและการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะ แต่การขาดกลไกคัดกรองที่มีประสิทธิภาพอาจเปิดช่องให้วารสารที่ไม่ได้มาตรฐานสากลที่แฝงตัวอยู่ในระบบการเผยแพร่วิชาการได้โดยง่าย นักวิจัยจึงไม่ควรเลือกช่องทางการเผยแพร่ที่เน้นความสะดวกหรือความรวดเร็ว เช่น วารสารที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ แต่ขาดกระบวนการพิจารณาบทความที่โปร่งใสและเข้มงวด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือทางวิชาการทั้งในระดับ

บุคคลและสถาบันในวงกว้าง อีกทั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ออกประกาศเตือนนักวิจัย เรื่องการซื้อบทความวิจัยในวารสารวิชาการนานาชาตินั้น ถือเป็นการผิดจริยธรรมทางวิชาการอย่างร้ายแรง

■ การมีส่วนร่วมของผู้เขียน (Author Contributions)

วิชา สุนทรศารทูล: ทบทวนและแก้ไขต้นฉบับบทความ กำกับดูแลการวิจัย และตรวจสอบความถูกต้อง **ครรชิต บุญเรือง:** การเขียนร่างต้นฉบับบทความ ทบทวนและแก้ไขต้นฉบับบทความ ออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย การดำเนินการวิจัยและตรวจสอบ ข้อมูล สร้างภาพประกอบ และวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

■ การประกาศผลประโยชน์ทับซ้อน (Declaration of Competing Interest)

ผู้เขียนขอประกาศว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินศึกษาวิจัยนี้

■ เอกสารอ้างอิง (References)

- The Commission on Higher Education Standards. (2022). *Prakāt khana kammakān mātrathān kām 'udomsuksā rūang lakkēn kām tī phīm phōēiphrā phon ngān wīthayāniphon rū sō won nung khōng wīthayāniphon nai wārasān radap chāt lāe wārasān radap nānā chāt B.E. 2565* [Announcement: Criteria for the publication and dissemination of thesis or parts of a thesis in National and international journals, A.D. 2022]. <https://www.ops.go.th/en/role/edu-standard/item/7831-2565-9>
- Cook, F., Govender, R., & Brennan, P. A. (2023). Greetings from your predatory journal! What they are, why they are a problem, how to spot and avoid them. *British Journal of Oral and Maxillofacial Surgery*, 61(3), 245–247. <https://doi.org/10.1016/j.bjoms.2023.02.005>
- Dadkhah, M., Maliszewski, T., & Jazi, M. D. (2016). Characteristics of hijacked journals and predatory publishers: Our observations in the academic world. *Trends in Pharmacological Sciences*, 37(6), 415–418. <https://doi.org/10.1016/j.tips.2016.04.002>
- Elsevier. (2025). Scopus: Access and use research metrics to make better decisions. https://www.elsevier.com/products/scopus?dgcid=RN_AGCM_Sourced_300005030

- Feldner, D. (2024). Changes to scopus open access (OA) document tagging. Scopus blog. <https://blog.scopus.com/changes-to-scopus-open-access-oa-document-tagging>
- Huang, C. K., Neylon, C., Montgomery, L., Hosking, R., Brookes-Kenworthy, C., Wilson, K. S., & Ozaygen, A. (2024). Open access research outputs receive more diverse citations. *Scientometrics*, 129(2), 825–845. <https://doi.org/10.1007/s11192-023-04894-0>
- Krawczyk, F., & Kulczycki, E. (2021). How is open access accused of being predatory? The impact of Beall's lists of predatory journals on academic publishing. *The Journal of Academic Librarianship*, 47(2), Article 102271. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102271>
- National Research Council of Thailand. (2023). *Phān yutthasāt 'ongkōn samnakngān kāmwichai hāng chāt B.E. 2566-2570* [NRCT strategic plan A.D. 2023-2027]. <https://nrct.go.th/file/Strategis/Strategis-NRCT66-70.pdf>
- Nwagwu, W. E. (2023). Nature and characteristics of global attention to research on article processing charges. *The Journal of Academic Librarianship*, 49(6), Article 102808. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.acalib.2023.102808>
- Office of the Higher Education Commission. (2022, January 7). *Prakāt kō. phō. 'ō. rūang lakkēn lāe wīthikān phīchāranā tēngtang bukkhon hai damrong tamnāng phūchūai sāttrāchān rōng sāttrāchān lāe sāttrāchān B.E. 2564* [Announcement criteria and procedures for academic appointments of assistant, associate, and professors A.D. 2021. Royal Thai Government Gazette. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/004/T_0022.PDF
- Phippen, A. (2025). Open access. In D. Baker, & L. Ellis (Eds.), *Encyclopedia of libraries, librarianship, and information science* (pp. 408–416). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-95689-5.00095-X>
- Royal Thai Government Gazette. (2022, November 1). *Prakāt rūang phān phatthānā sētthakit lāe sangkhom hāng chāt chabap thī sipsām (B.E. 2566-2570)* [Announcement the 13th national economic and social development plan (A.D. 2023-2027)]. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/258/T_0001.PDF
- Teixeira da Silva, J. A., Moradzadeh, M., Adjei, K. O. K., Owusu-Ansah, C. M., Balehegn, M., Faúndez, E. I., Janodia, M. D., & Al-Khatib, A. (2022). An integrated paradigm shift to deal with 'predatory publishing'. *The Journal of Academic Librarianship*, 48(1), Article 102481. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2021.102481>
- Thyo, E. M. (2023). Predatory journals & developing countries. *Barw Medical Journal*, 1(2). <https://doi.org/10.58742/bmj.v1i2.10>
- Wager, E. (2017). Why we should worry less about predatory publishers and more about the quality of research and training at our academic institutions. *Journal of Epidemiology*, 27(3), 87–88. <https://doi.org/10.1016/j.je.2017.01.001>
- Walters, W. H. (2022). The citation impact of the open access accounting journals that appear on Beall's List of potentially predatory publishers and journals. *The Journal of Academic Librarianship*, 48(1), Article 102484. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2021.102484>
- Zhang, L., & Watson, E. M. (2017). Measuring the impact of gold and green open access. *The Journal of Academic Librarianship*, 43(4), 337–345. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2017.06.004>